

Traditioner af Svenska Folkdansar.

(häfte IV nr 15 och häfte II nr 22)

Lekfullt över ett par polskor ur Sveriges äldsta tryckta folkmusikutgåva.

"Att rädda några dyrbara lämningar af forna tiders musik för dans och lekar, vilka till en del ännu leva i de gamlas minne och snart skulle alldeles förgätas, är ändamålet med detta anspråkslösa arbete"

Så inleder den Sörmlandsbördige organisten, notförläggaren och krigsrådet Olof Åhlström förordet till sin och Arvid August Afzelius samling av äldre svensk dansmusik. Traditioner af Svenska Folkdansar, som samlingen fick heta, gavs ut i fyra häften åren 1814 och 1815. Åhlström och Afzelius hade tillbringat ett antal "oförgätliga vinterkvällar" tillsammans där de roat sig med att skriva ned en stor mängd melodier till bröllops och lekstugumusik som de tyckte var värda att spara åt eftervärlden. Båda bidrog med många låtar från sina respektive "hemtrakter" (Afzelius från Västergötland och Åhlström från Södermanland) men man försökte även täcka in övriga landet så gott man kunde.

Herrarna var ingalunda först med att samla in folkmelodier, nej det fanns även andra lärde män som sysslade med detta. Det låg i tiden som det heter. Däremot var de först med att ge ut musiken i tryck. Fast det var kanske inte så konstigt då Åhlström drygt 30 år tidigare hade grundat det första nottryckeriet i landet och han hade även lyckats få kungligt privilegium, dvs monopol, på den verksamheten.

Vem var det då som skulle tänkas köpa dessa häften?

Vid den här tiden anordnades ofta sk salonger i de privata hemmen - en umgängesform som var högsta mode i societetskretsar. Man ägnade sig åt högläsning, sång, pianospel och iscensatte tablåer. Det skulle vara kulturellt och spirituellt. För att klara sig bra i umgängeslivet hörde det till att de unga kvinnorna lärde sig traktera pianot. Det är väl inte omöjligt att Åhlströms och Afzelius fyra häften var tänkta för denna målgrupp och därför är det inte heller förvånande att melodierna är skrivna i enkel pianosats.

I vilket fall som helst är det god läsning med många trevliga melodier och man behöver inte alls spela dem på piano (om man inte vill förstås). Åhlströms intention var ju att rädda musik för dans och lek åt eftervärlden så de inte skulle förgätas. Här har jag använt två av melodierna, tolkat dem på mitt sätt, lekt med dem i all anspråkslöshet och försökt att ge dem ett dansant liv genom min klarinett i det att de icke skola förgätas.

Håkan Frykmo

Spelat klarinett i drygt 45 år och folkmusik nästan hela den tiden.

Dansat minst lika länge så att spela till dans har alltid varit en självklarhet.

Hunnit med en hel del; riksspelman, musikhögskola, musik till dans-, teater- och berättarföreställningar, undervisande, komponerande och dessutom allmän vägledning i träblåsdjungeln för att nämna några exempel.